

Roma Manangana ny Fahitana — Isa Enina

*Ny Fifanolanana Ara-paminaniana teo amin'ny Tantaran'ny Advantista:
Fahatakarana ny Ady hevitra teo amin'i Uriah Smith sy James White momba
ny Daniela 11:36*

Jeff Pippenger
2024-08-14

Miatrika andalana enina amin'ny adihevitra ara-paminaniana isika, izay niseho teo amin'ny tantaran'ny Advantisma nanomboka tamin'ny 1798 ka hatramin'izao andro izao.

“Ao amin'ny tantara sy ny faminaniana dia asehon'ny Tenin'Andriamanitra ny fifanandrinana naharitra ela teo amin'ny fahamarinana sy ny fahadisoana. Mbola mitohy io fifanandrinana io. Izay zavatra efa nisy dia mbola haverina indray. Ny adihevitra fahiny dia hatsangana indray, ary ny foto-kevitra vaovao dia hipoitra tsy an-kijanona. Kanefa ny vahoakan'Andriamanitra, izay tamin'ny finoany sy ny fanatanterahany ny faminaniana no nandray anjara tamin'ny fanambarana ny hafatry ny anjely voalohany sy faharoa ary fahatelo, dia mahalala tsara izay ijoroany. Manana fanandramana sarobidy noho ny volamena tsara voadio izy ireo. Tokony hijoro mafy tahaka ny vatolampy izy, mitana mafy hatramin'ny farany ny fiandohan'ny fahatokiany.” Selected Messages, boky 2, 109.

Ny lahatsoratra teo aloha dia niresaka ny adihevitra voalohany sy farany momba ny fahefana romana, ary ankehitriny isika dia handray ny adihevitra izay niseho teo amin'i Uriah Smith sy James White. Nampiditra ny “fandikany manokana” tao amin'ny andininy faha-enina amby telopolo i Uriah Smith.

“ANDININY 36. Ary ny mpanjaka dia hanao araka izay sitrapony; ary hanandratra ny tenany izy ka hanambe ny tenany ho ambonin'ny andriamanitra rehetra, ary hiteny zava-mahagaga hanohitra an'Andriamanitra ny andriamanitra izy, sady hambinina mandra-pahatanteraky ny fahatezerana; fa izay voatendry dia tsy maintsy ho tanteraka.

“Ny mpanjaka ampidirina eto dia tsy afaka manondro ilay hery iray ihany izay vao avy noresahina farany; dia ny herin'ny papa izany; satria ny fanoritsoritana manokana dia tsy hifanaraka tsara raha ampiharina amin'izany hery izany.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 292.

Niaiky i Smith fa ny hery ao amin'ny andininy teo aloha dia “Roma papaly,” nefa lazainy fa ny toetra mampiavaka ao amin'ny andininy fahenina amby telopolo dia tsy toetra ara-paminaniana izay manondro an'i Roma papaly. Diso izany filazana izany. Tokony hotsaroana fa tamin'ny fikomiana tamin'ny taona 1863 dia najoro an-tsisiny ny fito andro ao amin'ny Levitikosy toko faha-enina amby roapolo, ka noho izany dia nolavina ny fanehoana ny fito andro ao amin'ny tabilao roa an'i Habakoka. Samy mampiseho ny fito andro eo afovoan'ny tabilao indrindra na ny tabilao 1843 na ny tabilao 1850, ary samy mametraka ny hazo fijaliana eo afovoan'ny tsipiky ny fito andro ireo fanehoana roa ireo. Rehefa tonga tamin'ny 1856 ny fahazavana vaovao momba ny

fito andro ka nolavina taorian'izany, dia nanamarika ny fandavana ny tabilao roan'i Habakoka izany, ary koa ny fahefan'ny Fanahin'ny Faminaniana, izay mampahafantatra mazava tokoa fa samy notarihin'Andriamanitra ireo tabilao roa ireo.

Araka ny voalazan'i Rahavavy White, ny fitaka farany ataon'i Satana dia ny hanafoana ny herin'ny fijoroana vavolombelon'ny Fanahin'Andriamanitra; ary eto, ny fitaka voalohany dia ny hanafoana ny herin'ny fijoroana vavolombelon'ny Fanahin'Andriamanitra, ary izany koa dia naneho fandavana niara-niseho tamin'izany ny fahamarinana fototra eo amin'ireo tabilao roa, ary indrindra indrindra ny amin'ny fito andro voatendry.

Tamin'ny fikomiana tamin'ny 1863, dia tsy iza fa i Uriah Smith mihitsy no namokatra ilay tabilao sandoka tamin'ny 1863, izay nanala ny tsipika momba ny fito heny. Tamin'ny 1863, i Uriah Smith dia efa nanakimpy ny masonry tsy hahita ny fahazavan'ny fito heny, ary tsy nahavita nahita fa misy "fahatezerana" roa izay ambaran'i Daniela. Ireo fahatezerana roa ireo dia maneho ny fito heny manohitra ny fanjakana avaratr'i Isiraely sy ny fanjakana atsimon'i Joda. Ny voalohany, izay namely ny foko folo tany avaratra, dia nanomboka tamin'ny 723 tal. J.K. ary nifarana tamin'ny 1798, ary ny faharoa dia nanomboka tamin'ny 677 tal. J.K. ary nifarana tamin'ny 1844.

Nankao tamin'i Daniela i Gabriela ao amin'ny toko fahavalo mba hanazava ny fahitana momba ny marah, ary mifandray amin'izany asany izany dia nanome vavolombelona faharoa ho an'ny taona 1844 izy. Ny roa arivo sy telon-jato taona ao amin'ny Daniela toko fahavalo dia nifarana tamin'ny 1844, ary toy izany koa no nifaranan'ilay farany tamin'ireo fahatezerana roa namely ny fanjakana avaratra sy atsimo.

Ary hoy izy nanao hoe: Indro, hampahafantariko anao izay hitranga amin'ny faran'ny fahatezerana; fa amin'ny fotoana voatendry no hisian'ny farany. Daniela 8:19.

Ny farany dia mialoha amin'ny heviny ny fisian'ny voalohany. Ny faran'ireo fahatezerana roa, izay fanehoana hafa fotsiny ny amin'ny impito, dia nifarana tamin'ny taona 1844, ary ny fahatezerana voalohany dia nifarana tamin'ny 1798. Ilay andininy izay nolazain'i Smith fa tsy nahitana famaritana manokana momba ny fahefan'ny papa dia nanondro ny taona izay handraisan'ny fitondran'ny papa ny ratra mahafaty azy.

Ary ny mpanjaka hanao araka izay sitrapony; ary hanandratra ny tenany izy ka hanambony tena mihoatra noho ny andriamanitra rehetra, ary hilaza zava-mahagaga hanohitra ny Andriamanitry ny andriamanitra izy, sady hambinina mandra-pahatanteraky ny fahatezerana; fa izay voatendry dia ho tanteraka. Daniela 11:36.

"Ny mpanjaka" ao amin'ny andininy fahatelo amby telopolo dia "hambinina mandra-pahatanteraky ny fahatezerana." Mariho izay soratan'i Smith momba an'i Daniela toko faha-valo, andininy faha-telo amby roapolo sy faha-efatra amby roapolo, ao amin'io boky io ihany izay anambarany fa ny fahefan'ny papa dia tsy manana ireo toetra marina ilaina hanatanterahana ny andininy fahatelo amby telopolo.

"ANDININY 23. Ary amin'ny andro faran'ny fanjakany, rehefa tonga amin'ny fahafenoany ny mpandika lalàna, dia hisy mpanjaka iray hiseho, masiaka tarehy sady mahafantatra teny

saro-pantarina. 24. Ary ho mahery ny heriny, nefa tsy avy amin'ny heriny ihany; ary hahavita fandranganana mahagaga izy, sady hambinina sy hanatanteraka ny ataony, ary handringana ny mahery sy ny olona masina. 25. Ary amin'ny alalan'ny fahaizany koa no hampahombiazany ny fitaka eny an-tànany; ary hanandratra ny tenany ao am-pony izy, ary amin'ny fihavanana no handringanany ny maro; hitsangana hanohitra ny Andrianan'ny andriana koa izy; kanefa ho torotoro tsy amin-tanana.”

“Ity fahefana ity dia misolo toerana ireo fizarana efatra amin'ny fanjakan'ny osilahy amin'ny andro faran'ny fanjakany, izany hoe, manakaiky ny fiasaran'ny fotoanany. Mazava ho azy fa izy ihany no tandroka kely resahina ao amin'ny andininy faha-9 sy ny manaraka. Ampiharo amin'i Roma izany, araka izay voambara ao amin'ny fanamarihana momba ny andininy faha-9, dia ho mirindra sy mazava avokoa ny zavatra rehetra.

“Mpanjaka manana endrika masiaka.’ Mosesy, raha naminany ny sazy izay ho tonga amin'ny Jiosy avy amin'io hery io ihany, dia miantso azy hoe ‘firenena manana endrika masiaka.’ Deot. 28:49, 50. Tsy nisy vahoaka niseho nahatahotra kokoa teo amin'ny filaharan'ady noho ny Romanina. ‘Mahatakatra teny saro-pantarina.’ Mosesy, ao amin'ilay andinin-tSoratra Masina vao noresahina, dia milaza hoe: ‘izay fiteniny tsy ho azonao.’ Tsy azo nolazaina ny amin'ny Babyloniana, na ny Persiana, na ny Grika izany, raha ny amin'ny Jiosy no resahina; satria ny fiteny Kaldeana sy Grika dia nampiasaina, betsaka na kely, tany Palestina. Tsy mba toy izany anefa ny amin'ny teny Latina.”

“Rehefa tonga amin'ny fahafenoany ny mpandika lalàna.” Hatreto hatrany dia tazonina eo anoloan'ny saina ny fifandraisana misy eo amin'ny vahoakan'Andriamanitra sy ireo mpampahory azy. Noho ny fandikan-dalàn'ny vahoakany no nanolorana azy ho amin'ny fahababoana. Ary ny fitohizany tamin'ny ota no nitondra famaizana mafimafy kokoa. Tsy nisy fotoana izay nahaloto fitondran-tena kokoa ny Jiosy, amin'ny maha-firenena azy, noho ny tamin'ny fotoana naha-teo ambanin'ny fahefan'ny Romanina azy.

“‘Mahery, nefa tsy tamin'ny heriny manokana.’ Ny fahombiazan'ny Romanina dia noho indrindra tamin'ny fanampian'ireo mpiara-dia taminy sy ny fisaratsarahana teo amin'ny fahavalony, izay vonona mandrakariva hohararaotiny. Ary i Roma papaly koa dia nahery tamin'ny alalan'ireo fahefana ara-nofo izay nampiharany fanapahana ara-panahy.”

“‘Hahavita faharavana mahagaga izy.’ Nilaza tamin'ny Jiosy tamin'ny alalan'i Ezekiela mpaminany ny Tompo fa hatolony eo an-tanan'ny olona ‘mahay mandrava’ izy ireo; ary ny famonoana Jiosy iray tapitrisa sy iray hetsy tamin'ny fandravana an'i Jerosalema nataon'ny tafika Romana dia fanamafisana mahatahotra ny tenin'ny mpaminany. Ary i Roma, tamin'ny dingana faharoany, na tamin'ny endriny maha-papa azy, no tompon'andraikitra tamin'ny fahafatesan'ny maritiora dimampolo tapitrisa.”

«Ary amin'ny alalan'ny politikany koa dia hampanankarena ny fitaka eo an-tanany izy.» I Roma dia niavaka ambonin'ny fahefana hafa rehetra tamin'ny politika feno fitaka, izay nampaneken'ny firenena ho eo ambany fifehezany. Marina izany na amin'i Roma jentilisa na amin'i Roma papaly. Ary noho izany, tamin'ny alalan'ny fihavanana no nandravany ny maro.

“Ary Roma, tamin’ny farany, tamin’ny alalan’ny olona iray izay governoran’izy ireo, dia nijoro nanohitra ny Andrianan’ny andriana, tamin’ny fanamelohana ho faty an’i Jesosy Kristy. ‘Nefa ho torotoro tsy amin-tanana izy,’ fiteny iray izay mampifandray ny fandranganana ity hery ity amin’ny fikapohan’ily sarivongana ao amin’ny toka faha-2.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 202–204.

Smith, indroa ao amin’ily andalan-teny, dia manondro fa ny toetra ara-paminaniana an’i Roma jentilisa sy i Roma papaly dia azo ifanakalozana, satria fanehoana an’i Roma amin’ny dingana roa fotsiny izy ireo, tahaka ny fifangaroan’ny vy sy ny tanimanga ao amin’ny toka faharoa amin’ny Daniela, izay ambaran-dRahavavy White ho tandindon’ny fitondrana ara-pivavahana sy ny fitondrana ara-panjakana. Rehefa manondro ao amin’ireo andininy resahin’i Smith i Daniela—fa i Roma “hahomby sy hanao,” ary fa i Roma “hampahomby ny fitaka eo an-tanany,”—dia milaza i Smith fa ao amin’ny andininy fahenina amby telopolo, ilay “mpanjaka” izay “hahomby mandra-pahatanteraky ny fahatezerana,” dia manondro toetra ara-paminaniana iombonan’i Roma jentilisa sy i Roma papaly. Avy eo izy dia milaza fa tsy misy na iray aza amin’ireo toetran’i Roma ao amin’ny andininy fahenina amby telopolo izay manondro ny fahefana papaly.

Efa niresaka an’i Smith isika ho fanohanana ny famantarana an’i Roma ho ireo mpandroba izay mametraka ny fahitana, ary ny iray amin’ireo toetra ara-paminaniana efatra ao amin’ny andininy faha-14 dia ny fisandratan’i Roma.

Ary amin’izany andro izany dia maro no hitsangana hanohitra ny mpanjakan’ny atsimo; ary ny mpandroba amin’ny firenenao kosa hanandratra ny tenany mba hampiorina ny fahitana; nefa ho lavo izy. Daniela 11:14.

Mitanisa i Smith fa ny famaritana momba ilay mpanjaka ao amin’ny andininy faha-enina amby telopolo dia tsy mifanaraka amin’ny fahefan’ny papa, na dia efa niaro teo aloha aza izy fa i Roma ao amin’ny andininy faha-efatra ambin’ny folo no manandra-tena. Kanefa ilay mpanjaka ao amin’ny andininy faha-enina amby telopolo dia “hanandra-tena.” Ilay mpanjaka iray ihany ao amin’ny andininy faha-enina amby telopolo dia “hilaza zava-mahagaga hanohitra ny Andriamanitry ny andriamanitra.” Ao amin’ny bokin’i Daniela, ny fahefan’ny papa dia “hilaza teny lehibe hanohitra ny Avo Indrindra,” ary ao amin’ny bokin’ny Apokalypsy ny fahefan’ny papa dia miteny ratsy manohitra ny Avo Indrindra.

Ary nomena azy ny vava hiteny zava-dehibe sy fitenenan-dratsy; ary nomena azy ny fahefana haharitra roa amby efa-polo volana. Dia nosokafany ny vavany hiteny ratsy an’Andriamanitra, mba hanevateva ny anarany sy ny tabernakeliny ary izay mitoetra any an-danitra. Apokalypsy 13:5, 6.

Ny famaritana ara-paminaniana rehetra momba ny fahefan’ny papa dia voatondro ao amin’ny andininy faha-enina amby telopolo.

Ary ny mpanjaka hanao araka izay sitrapony; ary hanandra-tena izy, ka hanandratra ny tenany ho ambonin’ny andriamanitra rehetra, ary hiteny zava-mahagaga hanohitra an’Andriamanitry ny andriamanitra; ary hambinina izy mandra-pahatanteraky ny fahatezerana; fa izay voatendry dia hotanterahina. Daniela 11:36.

Ny mpandinika olombelona dia matetika tsy azo ianteherana, kanefa maro amin'ireo mpandinika Advantista no manamarina ilay fahamarinana miharihary fa ny andininy faha-enina amby telopolo no naverin'ny apostoly Paoly tamin'ny teny hafa tao amin'ny 2 Tesaloniana, raha niresaka ny amin'ilay lehilahin'ny ota izy.

Aoka tsy hisy olona hamitaka anareo amin'ny fomba rehetra; fa tsy ho avy izany andro izany, raha tsy efa tonga aloha ny fihemorana, ary aseho ilay lehilahin'ny ota, dia ilay zanaky ny fahaverezana; izay manohitra sy manandratra ny tenany ho ambonin'izay rehetra atao hoe Andriamanitra, na izay ivavahana; ka dia mipetraka ao amin'ny tempolin'Andriamanitra tahaka ny Andriamanitra izy, mampiseho ny tenany ho Andriamanitra. 2 Thessalonians 2:2, 3.

Ny andininy faha-enina amby telopolo dia milaza fa “hanandratra ny tenany izy ka hampihoa-tena ho ambonin'ny andriamanitra rehetra,” ary i Paoly kosa milaza hoe “haseho ilay lehilahin'ny ota, zanaky ny fahaverezana; izay manohitra sy manandra-tena ho ambonin'izay rehetra atao hoe Andriamanitra na ivavahana.” Mazava fa tsy nanana fahefana ara-paminaniana i Smith hilaza fa ny mpanjakan'ny andininy faha-enina amby telopolo dia hafa noho ilay mpanjaka resahina ao amin'ireo andininy mialoha ny andininy faha-enina amby telopolo. Raha ny fitsipi-pitenenana, dia tsy nanana fanamarinana izy tamin'ny fanaovany izany fampiharana diso izany, ary ny filazany fa nataony izany satria ny andininy faha-enina amby telopolo dia tsy manana toetra mampiavaka ny fahefana papaly dia fanodikodinana ny Soratra Masina hoenti-manorina fandikana manokana.

Manana koa isika ny tenin'ny faminaniana izay mafy orina kokoa; ary tsara raha mitandrina izany ianareo tahaka ny amin'ny jiro mamirapiratra eo amin'ny toerana maizina, mandra-pahazavan'ny andro sy hipoiran'ny kintan'ny maraina ao am-ponareo; fantatrareo aloha izao, fa tsy misy faminaniana ao amin'ny Soratra Masina avy amin'ny fanazavan'olona azy samirery. Fa ny faminaniana tsy nentin'ny sitrapon'olona fahiny; fa olona masina avy amin'Andriamanitra no niteny araka izay nitondran'ny Fanahy Masina azy. 2 Petera 1:19–21.

Nandritra ny taona maro nisian'ny Advantisma Laodikiana dia nisy teolojiana, mpitandrina ary mpanoratra Advantista maro izay niresaka ny amin'ny heviny raha marina na diso ny fampiharana nataon'i Smith. Mpitandrina Aostraliana iray, Louis Were, izay efa ela no nodimandry, no nandany ny ampahany lehibe indrindra tamin'ny asa fanompoany tamin'ny fanoherana ny modely ara-paminaniana diso nataon'i Smith. Ny anton'ny fanoherany dia tsy hoe fotsiny i Smith tamin'ny farany no namantatra ilay mpanjaka izay tonga amin'ny fiafarany ao amin'ny andininy faha-dimy amby efapolo ho i Torkia, fa ny rafitra naroson'i Smith koa dia niteraka fampiharana diso momba an'i Armagedona. Tamin'ny taona 1980 tany ho any dia nisy mpanoratra Advantista iray nanoratra boky mitondra ny lohateny hoe, Adventists and Armageddon, Have we Misunderstood Prophecy? Donald Mansell no anaran'ilay mpanoratra, ary mbola azo jerena hatramin'izao ilay boky.

Manaraka ny tantara nitarika ho amin'ny Ady Lehibe Voalohany sy ny Ady Lehibe Faharoa i Mansell, ka asehony fa rehefa hita fa nanakaiky ireo ady roa ireo, dia nanomboka nampiasa ny fampiharana dison'i Smith ny mpitory filazantsara Advantista, dia ny amin'ny fandrosoan'i Torkia ho any Jerosalema ara-bakiteny ho famantarana ny Hara-magedona sy ny faran'izao tontolo izao. Asehony amin'ny alalan'ny firaketana momba ny mpikambana ao amin'ny fiangonana fa isaky ny nanakaiky ny iray tamin'ireo ady ireo dia maro ny fanahy nampidirina ho isan'ny mpikambana ao

amin'ny fiangonana Advantista, araka ny fanamafisana ara-paminaniana nataon'ireo mpitory filazantsara, izay niorina tamin'ny fomba fijery tsy lavorary nananan'i Smith momba ny Hara-magedona.

Rehefa nifarana ny ady tsirairay avy, ka tsy tanteraka ireo faminaniana diso, dia very mpikambana maro noho izay azony tamin'ily lamina ara-paminaniana naorin'i Smith ny fiangonana.

Tamin'ny nandavan'i Smith ny hafatra fototra nentin'ny Millerita, ary tamin'ny fahavononany hampiroborobo ny fandikany manokana ny andininy faha-enina amby telopolo ka hatramin'ny dimy amby efapolo ao amin'ny Daniela, dia namokatra modely ara-paminaniana miorina amin'ny zava-mitranga ankehitriny ny lojikany.

Tao amin'ny adihevitra nifanaovan'i Smith sy James White momba ilay mpanjaka izay tonga amin'ny farany ao amin'ny andininy farany amin'ny Daniela toko fahairaika ambin'ny folo, dia nanolotra lojika iray i James White izay naneho tamin'ny fomba fohy sy mazava ny fototra ara-paminanian'i Smith, izay toy ny fasika. Nampianatra i White fa “ny faminaniana no miteraka ny tantara, fa ny tantara tsy miteraka faminaniana.”

Ireo mpitory ny filazantsaran'ny Advantisma izay niasa talohan'ireo ady roa tonta dia nampiasa ny fivoaran'ny tantara mba hanehoana ny maodely ara-paminanian'i Smith momba ny Armagedona izay diso, ary ny asan'izy ireo, izay toa voatahy tokoa teo am-piomanana ho amin'ireo ady, dia niteraka fatiantoka mivaingana rehefa naseho fa nifototra tamin'ny fandikana manokana ilay maodely ara-paminaniana.

Mitandrema amin'ny mpaminany sandoka, izay manatona anareo mitafy hoditr'ondry, nefa ao anatiny kosa dia amboadia masiaka mpiromby izy. Ny voany no hahafantaranareo azy. Moa mioty voaloboka amin'ny tsilo va ny olona, na aviavy amin'ny kirihitra tsilotsilo? Toy izany koa, ny hazo tsara rehetra dia mamoa voa tsara; fa ny hazo ratsy kosa mamoa voa ratsy. Ny hazo tsara tsy mahazo mamoa voa ratsy, ary ny hazo ratsy tsy mahazo mamoa voa tsara. Ny hazo rehetra izay tsy mamoa voa tsara dia kapaina ka atsipy ao anaty afo. Koa amin'ny voany no hahafantaranareo azy. Matio 7:15–20.

Ny fahavononan'i Smith hampiroborobo modely ara-paminaniana manokana momba ilay mpanjaka ao amin'ny andininy faha-enina amby telopolo dia niteraka ihany koa fampiharana diso momba ny loza fahenina sy Hara-magedona.

Dia narotsaky ny lovia tamin'ily ony lehibe Eofrata ny anjely fahenina; dia ritra ny ranony mba homanina ny lalan'ireo mpanjaka avy any atsinanana. Ary hitako fa nisy fanahy maloto telo tahaka ny sahona nivoaka avy tamin'ny vavan'ily dragona sy avy tamin'ny vavan'ily bibidia ary avy tamin'ny vavan'ily mpaminany sandoka. Fa fanahin'ny devoly ireo, izay manao fahagagana, ka mivoaka mankany amin'ny mpanjakan'ny tany sy izao tontolo izao rehetra izao mba hanangona azy ho amin'ny adin'ily andro lehiben'Andriamanitra Tsitoha. Indro, avy tahaka ny mpangalatra Aho. Sambatra izay miambina sy mitandrana ny fitafiany, fandrao mandeha mitanjaka izy ka ho hitan'ny olona ny fahamenarany. Ary nangoniny ho any amin'ny toerana atao amin'ny teny Hebreo hoe Armagedona izy ireo. Apokalypsy 16:12–16.

Araka izay efa nomarihintsika teo aloha, ny loza fahenina dia tonga aorian'ny fikatonan'ny fotoam-pitsarana ho an'ny olombelona; koa ny fampitandremana mikasika ny hitandremana ny fitafianareo dia tsy maintsy manondro olana fitsapana iray miseho alohan'ny hitsanganan'i Mikaela sy hikatonan'ny fotoam-pitsarana ho an'ny olombelona ary hanombohan'ny loza voalohany. Ny loza fahenina dia manondro ny asan'ilay dragona sy ilay bibidia ary ilay mpaminany sandoka, izay firaisana telo sosona miara-mivondrona eo amin'ny lalàna Alahady izay ho avy tsy ho ela. Izany firaisana telo sosona izany dia Roma Maoderina, ary ny tandindona izay manondro sy mampiorina ny firaisana telo sosona an'i Roma Maoderina dia ireo “mpandroba avy amin'ny firenenao,” izay “manandratra ny tenany hampiorina ny fahitana” ary “lavo.”

Ny fampitandremana ao amin'ny loza fahenina, rehefa takatra, dia ahafahan'ny fanahy iray mitandrina ny fitafiany; fa raha lavina kosa izany, dia mamela ny fanahy ho mitanjaka, izay anankiray amin'ireo toetra dimy ananan'ny Laodiseana. Ny tandindona izay mampiorina izany fampitandremana izany dia ireo jiolahin'ny vahoakanao, izay manandra-tena ka hianjera amin'ny farany. Hoy Solomona: raha tsy manana izany fahitana izany ny olon'Andriamanitra, dia ho ringana izy.

Raha tsy misy fahitana, dia ringana ny olona; fa izay mitandrina ny lalàna no sambatra.
Ohabolana 29:18.

Ny teny hebreo hoe “ho levona” dia midika hoe “hahabory fitanjahana”, ary i Jaona nanoratra hoe: “Sambatra izay miambina sy mitahiry ny fitafiany, fandrao mandeha mitanjaka izy ka ho hitan'izy ireo ny fahamenarany.” Diso i Smith momba ny Mpanjakan'ny Avaratra, ary io fototra ara-paminaniana sandoka io no namela azy hampivelatra fampiharana ara-paminaniana iray izay, raha ekena, dia miteraka fitanjahana, izay tandindon'ny Laodiseana, izay aloa avy amin'ny vavan'ny Tompo.

Tsy nanana olana i Smith tamin'ny fiarovana ny famantarany diso vaovao momba ny Mpanjakan'ny Avaratra nanohitra an'i James White, vadin'ilay mpaminanivavy. Ny mpahay tantara Advantista, ary ny Rahavavy White, dia miresaka ny tsy fitovian-kevitra malaza teo amin'izy ireo. Nananatra an'i vadiny sy i Smith i Ellen White noho izy ireo namela ny tsy fitovian-keviny momba izay asehon'ilay mpanjakan'ny avaratra ao amin'ny Daniela toko faha-11 havoaka ampahibemaso. Tamin'ny famoahana Advantista voalohany indrindra taorian'ny Fahadisoam-panantenana Lehibe tamin'ny 1844, dia nanoratra i James White:

“Fa i Jesosy no nitsangana, ary nanidy ny varavarana, ka tonga teo amin'ilay Fahagolan'andro, mba handray ny fanjakany, tamin'ny volana faha-7, 1844, dia inoako tanteraka izany. Jereo ny Lioka 13:25; Matio 25:10; Daniela 7:13,14. Fa ny fijoroan'i Mikaela, Daniela 12:1, dia toa zava-mitranga hafa, ho amin'ny tanjona hafa. Ny nitsanganany tamin'ny 1844 dia ny hanidy ny varavarana sy hankeo amin'ny Rainy mba handray ny fanjakany sy ny fahefana hanjakany; fa ny fijoroan'i Mikaela kosa dia ny hampiseho ny fahefany maha-mpanjaka, izay efa ananany, amin'ny fandranganana ny ratsy fanahy sy amin'ny famonjena ny olony. Mikaela dia hijoro amin'ny andro hiafaran'ilay fahefana farany ao amin'ny toko faha-11, ka tsy hisy hanampy azy. Io fahefana io no farany manitsakitsaka ny fiangonan'Andriamanitra marina; ary satria mbola voahitsakitsaka sy voaroaka ihany ny fiangonana marina amin'ny tontolo kristiana

manontolo, dia manaraka izany fa ilay fahefana mpampahory farany dia mbola tsy ‘tonga amin’ny farany’; ary Mikaela mbola tsy nitsangana. Io fahefana farany manitsakitsaka ny olona masina io dia aseho ao amin’ny Apokalypsy 13:11-18. Ny isany dia 666.” James White, A Word to the Little Flock, 8.

Rehefa nampiditra ilay antsoiny hoe “fahazavana vaovao” momba ny lohahevitra “ny hery farany ao amin’ny Daniela toko fahairaika ambin’ny folo” i Smith, dia tsy hitan’i James White ho fahazavana vaovao ny fampiharana nataon’i Smith, fa ho fanafihana ny fototra. Ny fifanolanana momba an’i Roma amin’ny maha-mpanjakan’ny avaratra ao amin’ny Daniela 11, izay niseho teo amin’i Uriah Smith sy James White, dia manana toetra manokana izay isika, amin’ny maha-mpianatra ny faminaniana antsika, dia tokony hangonintsika ampitahaina amin’ireo fifanolanana hafa teo amin’ny tantaran’ny Advantista momba ny tandindon’i Roma.

Iray amin’ireo toetra ireo ny fampidirana fanazavana manokana. Toetra iray hafa koa ny hoe ny fampiharana io fanazavana manokana io dia mitaky fanodinkodinana ny fitsipi-pitenenana tsotra; satria i Smith dia tsy vitan’ny hoe tsy niraharaha fa ny toetra faminaniana rehetra ao amin’ny andininy faha-enina amby telopolo dia miresaka an’i Roma, fa tsy niraharaha koa izy fa ny rafitra ara-pitsipi-pitenenana dia mitaky fa ny mpanjaka ao amin’ny andininy faha-enina amby telopolo dia tsy maintsy ilay mpanjaka iray ihany aseho ao amin’ily andalan-teny teo aloha.

Ny iray hafa dia izao: ny fandikana manokana dia fandavana ireo fahamarinana fototra. Ny iray hafa dia izao: maneho fandavana ny fahefan’ny Fanahin’ny Faminaniana izany. Toetra iray hafa koa ny hoe ny hevi-diso voalohany mikasika an’i Roma dia hitarika ho amin’ny modely ara-paminaniana izay tsy mamela ny olona iray hitandrina ny fitafiany eo am-panatonany ny fiafaran’ny fotoam-pitsarana omen’ny fahasavana ho an’ny olombelona. Ny iray hafa dia ny fahavononana hampiroborobo ampahibemaso ny fandikana manokana nataony. Ny iray hafa dia izao: ny fandikana manokana dia faritana mandrakariva ho fahazavana vaovao. Ireo toetra rehetra ireo dia aseho ao anatin’ny adihevitra ankehitriny momba ireo “mpandroba amin’ny olonao.”

Rehefa atambatra amin’ny tsipika ara-paminaniana momba ny fifandiran’i Uriah Smith sy James White ny fifandirana farany momba an’i Roma, izay notondroin’ny fifandirana voalohany momba an’i Roma tamin’ny famantarana ny “mpandroba amin’ny olonao,” dia ho hitantsika fa hisy antokon’olona iray hanorina ny môdely ara-paminaniany eo ambonin’ny fandikana manokana, izay mandà ny fahamarinana fototra.

Ny fandavana ireo fahamarinana fototra dia avy hatrany maneho fandavana ny fahefan’ny Fanahin’ny Faminaniana, izay miaro mafy sy amin’ny fomba hentitra ireo fahamarinana fototra ireo. Io antokon’olona io koa dia ho vonona hamoaka ampahibemaso ny heviny, na inona na inona ahiahy mety hatsangana momba ny fiantraikan’izany fampianarana izany amin’ny vahoakan’Andriamanitra maneran-tany.

Vantany vao taorian’ny 1844, tao anatin’ny taranaka voalohan’ny Advantisma, dia nisy adihevitra hafa momba an’i Roma nampidirina. Nohamafisina sy nahetsiketsika hatrany izany adihevitra izany, mandra-pandraisan’ny taranaka fahatelo amin’ny Advantisma ilay fomba fijery diso. Hodinihintsika ny adihevitra momba ny “isan’andro” ho toy ny fahefatra amin’ireo tsipika enina

izay dinihintsika ankehitriny ao amin'ily maodelin'ny tsipika mifanindry amin'ny tsipika.

Fa talohan'ny handraisantsika ny laharana fahefatra amin'ireo adihevitra Roma, dia tokony hotsaroana fa tao amin'ily lahatsoratra teo aloha, raha nandinika ny andininy faha-folo ao amin'ny Daniela toko fahiraika ambin'ny folo isika, dia nilaza hoe: “Ny andininy faha-folo koa dia mampifandray mivantana ireo “fito andro” ao amin'ny Levitikosy enina amby roa-polo amin'ny tantara miafina, saingy izany laharan'ny fahamarinana izany dia ivelan'izay asehontsika eto.”

I Uriah Smith no nitarika ny fandavana ny “seven times” tamin'ny 1863. Nolaviny ny fitomboan'ny fahalalana momba izany lohahevitra izany, izay naseho tao amin'ireo lahatsoratra momba ilay foto-kevitra, nosoratan'i Hiram Edson ary navoaka tao amin'ny Review tamin'ny 1856. Ny hevitra lalina ateraky ny fisian'i Smith niaraka tamin'ny hetsika iray izay nanolotra ny “seven times”, nefa tatỳ aoriana nandà kosa ny fitomboan'ny fahalalana momba io lohahevitra io indrindra, dia ivelan'ny lohahevitra koa momba ny toetra mampiavaka ny fampidiran'i Smith ilay zavatra nolazainy fa fahazavana vaovao momba ny lohahevitr'ily mpanjakan'ny avaratra; kanefa rehefa mamarana ny topimasontsika momba ny tsipiky ny adihevitra Adventista mikasika an'i Roma isika, dia hiverina amin'ny lanjan'ny andininy faha-folo ao amin'ny toko faha-iraika ambin'ny folo ao amin'ny Daniela isika, ary koa amin'izay asehon'ny fandavan'i Smith ny hafatry ny Laodikia izay tonga tamin'ny 1856 niaraka tamin'ny fitomboan'ny fahalalana momba ny “seven times”.

“Ny finoantsika mikasika ny hafatry ny anjely voalohany sy faharoa ary fahatelo dia marina. Ny marika lehibe nandalovantsika dia tsy azo hozongozonina. Na dia miezaka handrovitra azy hiala amin'ny fanorenany aza ny antokon'ny helo, ary mirehareha amin'ny fiheverana fa nahomby izy, dia tsy mahomby anefa izy. Ireo andrin'ny fahamarinana ireo dia mijoro mafy tahaka ny havoana mandrakizay, tsy voahozongozon'ny ezaka rehetra ataon'ny olona mitambatra amin'ny an'i Satana sy ny antokony. Maro no azontsika ianarana, ary tokony handinika mandrakariva ny Soratra Masina isika mba hahitana raha izany tokoa ireo zavatra ireo.” Evangelism, 223.

“Ny mari-pamantarana lehibe momba ny fahamarinana, izay mampiseho amintsika ny toerantsika ao amin'ny tantara ara-paminaniana, dia tsy maintsy arovana amim-pitandremana, fandrao horavana izy ireny ka hosoloana teoria izay hitondra fisafotofotoana fa tsy fahazavana marina.” Selected Messages, boky 2, 101, 102.

“Amin'izao fotoana izao dia hisy ezaka maro hatao hampihovitrovitra ny finoantsika momba ny raharaha mikasika ny fitoerana masina; kanefa tsy tokony hihontsina isika. Tsy misy tsipika na dia iray aza tokony hafindra hiala amin'ny fanorenan'ny finoantsika. Ny fahamarinana dia mbola fahamarinana ihany. Izay tonga tsy matoky dia hivily ho amin'ny fampianaran-diso, ary amin'ny farany dia hahita ny tenany ho tsy mino intsony momba ny porofo efa noraisintsika taloha ny amin'izay fahamarinana. Tsy maintsy tehirizina ireo famantarana fahiny teny an-dalana, mba tsy hahavery ny lalantsika.” Manuscript Releases, volume 1, 55